

Матвієнко Є. І.
слухач магістратури

Науковий керівник:
Сердюк І. А.
*доцент кафедри теорії
та історії держави і права,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

СТАНДАРТИ СПРОЩЕНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

У науковій юридичній літературі спрощений порядок кримінального провадження розуміють як процесуальну форму провадження, що має специфічні особливості, цілі і завдання, що в свою чергу, не суперечать цілям і завданням кримінального судочинства в цілому, характеризується вилученням окремих стадій кримінального провадження, завдяки чому провадження здійснюється у більш короткі строки [1, с. 100].

Українське кримінально-процесуальне законодавство, окрім загального порядку судового розгляду, передбачило також спрощене провадження. Йдеться, зокрема, про здійснюване спрощене провадження за фактами вчинення кримінальних проступків. У відповідності зі ст. 381 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), суд у ситуації отримання обвинувального акта щодо вчинення кримінального проступку у п'ятиденний строк, а у разі затримання особи – у порядку, визначеному ч. 4 ст. 298-2 КПК України, повинен невідкладно призначити дату судового розгляду [2].

Важливим положенням законодавства є те, що у ч. 2 ст. 381 КПК України законодавець вказав, що суд має розглянути обвинувальний акт відносно вчинення кримінального проступку без здійснення судового розгляду в судовому засіданні без участі учасників провадження, якщо обвинувачений не здійснює оспорування встановлених під час процесу дізнання фактів і є згодним із розглядом обвинувального акта. Тобто, фактично йдеться про не здійснення стадії судового розгляду у випадку розгляду справи щодо кримінального проступку. У випадку спрощеного провадження суд здійснює дослідження та перевірку обвинувального акта на предмет його відповідності нормам КПК України. Також до обвинувального акта з клопотанням про його розгляд у спрощеному порядку прокурор повинен додати наступні документи:

- 1) письмову заяву підозрюваного, складену в присутності захисника,

щодо беззаперечного визнання своєї винуватості, згоди із встановленими досудовим розслідуванням обставинами, ознайомлення з обмеженням права апеляційного оскарження згідно з ч. 2 цієї статті та згоди з розглядом обвинувального акта у спрощеному провадженні;

2) письмову заяву потерпілого, представника юридичної особи, відносно якої здійснюється провадження, щодо згоди із встановленими досудовим розслідуванням обставинами, ознайомлення з обмеженням права апеляційного провадження в кримінальному судочинстві України: визначення та доцільність застосування[2].

Аналіз ч. 1 ст. 381 КПК України, присвяченої загальним положенням спрощеного провадження щодо кримінальних проступків, свідчить про те, що в ній суб'єктом законотворчості вживано словосполучення «суд має право ...». Тому проведення спрощеного провадження можна віднести до дискреційних повноважень суду (тобто повноважень на власний розсуд, але у межах закону). Однак у такої позиції є і опоненти.

К.П. Задоя відзначає, що суд, вирішуючи питання про розгляд обвинувального акта в спрощеному провадженні, де-факто може відмовити в його задоволенні лише у випадку, передбаченому ч. 3 ст. 314 КПК України, не беручи до уваги питання матеріального кримінального права або ж доцільність проведення повного судового розгляду справ. Таким чином, на думку дослідника, закон не наділяє суд дискреційними повноваженнями щодо задоволення чи незадоволення клопотання про розгляд обвинувального акта в спрощеному провадженні [3, с. 30].

З огляду на це, спеціальне судове провадження в цілому, і підготовче провадження *in absentia* (тобто за відсутності обвинуваченого), зокрема, мають відповідати міжнародним стандартам. Так, у ст. 21 Європейської конвенції про міжнародну дійсність кримінальних вироків 1970 р. зазначено, що в разі, якщо ця Конвенція не передбачає іншого, виконання вироків, винесених за відсутності обвинуваченого, та постанов у кримінальних справах, здійснюється за тими ж правилами, що й виконання інших вироків [4].

Основною метою спрощеного провадження є розгляд обвинувального акта в судовому засіданні без обвинуваченого, що значно пришвидшує строк прийняття рішення в суді. Загалом, якщо прокурору достатньо підстав та доказів вважати, що обвинувальний акт має бути розглянутий у спрощеній процедурі, то він подає в обов'язковому порядку клопотання до судді. До клопотання повинні бути додані письмова заява обвинуваченого, що заповнюється в присутності захисника (адвоката), а також крім клопотання прокурор надає матеріали, в яких особа погоджується щодо зібраних проти неї доказів причетності до вчинення кримінального проступку, обставин досудового розслідування та процедури апеляційного оскарження прийнятих рішень суддею.

Отже, зважаючи на євроінтеграційні прагнення України, законодавцеві необхідно привести національні стандарти спрощеного провадження у кримінальному судочинстві до міжнародних шляхом внесення доповнень до

ст. 381, 382 КПК України, що забезпечать чіткий алгоритм дій суду, як суб'єкта правозастосування в процесі здійснення спрощеного провадження у кримінальному судочинстві.

1. Сливич І. І. Прискорені та спрощені провадження в кримінальному судочинстві України: визначення та доцільність застосування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер. Право. 2015. Вип. 31. Т. 3. С. 97- 100.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України (*Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88) Документ 4651-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 14.01.2021, підстава - 1027-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (Дата звернення: 23.04.2021)

3. Задоя К. П. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року та законодавством європейських держав. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. №. 1. С. 29-39.

4. Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків від 28 травня 1970 р. № ETS-70. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_341. (Дата звернення: 10.05.2021)

Плескачова В. С.
слухач магістратури

Науковий керівник:
Сердюк І. А.
доцент кафедри теорії та історії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ДОКАЗУВАННЯ НА СТАДІЇ АПЕЛЯЦІЙНОГО ОСКАРЖЕННЯ

Важливою юридичною гарантією дотримання процесуальних прав обвинуваченого та інших учасників є апеляційне оскарження. Відповідно до п. 8 ч. 1 ст. 129 Конституції України однією з засад судочинства є право осіб на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення. Тобто, особа може звернутися зі скаргою до апеляційного суду, якщо є відповідні підстави для звернення та особа отримала рішення по справі при розгляді його місцевим судом, з яким вона не згодна та вважає, що воно прийняте з порушенням вимог чинного законодавства України [1].

Основною функцією, яку Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) покладає на суд апеляційної інстанції, є перевірка за-